

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU
FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

ÜRDÜN ÜLKE BÜLTENİ

AĞUSTOS 2017

GENEL BİLGİLER

Resmi Adı: Ürdün Haşimi Krallığı

Yönetim Şekli: Anayasal Monarşi

Devlet Başkanı (Kral): Kral II. Abdullah

Başbakan: Hani Mulki

Yüz Ölçümü: 91.971 km²

Toplam Nüfus: 9.7 milyon (2.9 milyon mülteci dahil)

Nüfus Artış Hızı: % 2.6 (worldbank)

Ortalama Yaşam Süresi: Erkek: 73, Kadın: 76

Nüfus Dağılımı(Etnik-Dini): Nüfusun yüzde 98'ini Araplar, yüzde 1'ini Çerkezler, kalan yüzde 1'ini ise Ermeniler oluşturmaktadır.

Konuşulan Diller: Arapça, İngilizce

Başkent: Amman

Başlıca Büyük Şehirler: Zerka, İrbid, Akabe, Salt

Para Birimi: 1 ABD Doları = 0,71 Ürdün Dinarı (JOD)

Saat Farkı: Ürdün saati ile Türkiye saati arasında fark bulunmamaktadır. GMT'den 3 saat ileridedir.

Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar: BM, İİT ve Arap Ligi ile bağlı kuruluşları, Dünya Ticaret Örgütü, IMF

Resmi Tatiller: Ürdün'de çalışma saatleri Cumartesi-Perşembe günleri arası olup, Cuma günü resmi tatildir. Kamu kurumlarının çalışma saatleri Pazar-Perşembe günleri 08.00–15.00 arasındır.

1 Ocak	Yılbaşı
27 Mart	Paskalya
1 Mayıs	İşçi Bayramı
25 Mayıs	Bağımsızlık Günü
25 Aralık	Noel Bayramı

Dini Tatiller: Ramazan Bayramı, Kurban Bayramı, Hicri yılbaşı, Mevlid Kandili,

MEVCUT SİYASİ VE İDARİ YAPI/YÖNETİM ŞEKLİ

İnsanoğlunun ilk yerleşim yerlerinden biri olan Ürdün, eski çağlardan beri pek çok uygarlığa ev sahipliği yapmıştır. 11 Nisan 1921 tarihinde “Transjordan” adıyla İngiliz mandası olarak kurulan ülke, 1920–1946 yılları arasında İngilizler tarafından yönetilmiş; 25 Mayıs 1946’da bağımsızlığına kavuşmuştur.

Ürdün, anayasal kurallara bağlı olarak bir Krallık tarafından yönetilmektedir. Ürdün’de esas yürütme ve yasama gücü olan Kral, dış politikaya ve ülkenin stratejik vizyonuna ilişkin önemli kararları almakta, Başbakanı ve Bakanlar Kurulu’nu atamakta ve yürütme görevini atadığı Başbakan ve Bakanlar Kurulu aracılığıyla yerine getirmektedir. Kabine üyeleri ise, Başbakan tarafından ve Kral’ın onayı ile atanmaktadır. Kral, Başbakanı parlamentodan ve çoğunluğu oluşturan siyasi grubun içinden atamak zorunda değildir, Genel uygulama, parlamento dışından atama şeklindedir. Kral istediği zaman Başbakanın ve Bakanlar Kurulu’nun istifasını isteyebilir, Parlamentosu feshedebilir. Kral aynı zamanda silahlı kuvvetlerin de başkomutanıdır. Mevcut Kral, Kral Hüseyin’in ölümünün ardından 1999 yılında tahta geçen Kral II. Abdullah’tır ve günümüze kadar gücünü korumuştur.

Ülkede çok sayıda siyasi parti bulunmakta olup, aşiret ve aile bağları da oldukça önemlidir. Parlamento’nun Temsilciler Meclisi ve Senato olmak üzere iki kanadı vardır. Temsilciler Meclisi, 110 milletvekilinden oluşmakta olup, üyeleri 4 yılda bir yapılan seçimler yoluyla halk tarafından belirlenmektedir. 55 senatörden oluşan Senato üyelerini ise Kral atamaktadır. Senatörler 40 yaşını dolduran, önemli kamu görevlerinde bulunmuş olan ve rejime bağlı kişiler arasından seçilmektedir. Senatörlerin görev süresi de 4 yıl olup, bu süre Kral’ın takdirine bağlı olarak uzatılabilmektedir.

Yargının bağımsızlığı, 1952 Anayasası ile güvence altına almıştır. Kral yargıçların atanmasını ya da azledilmesini onaylasa da, uygulamada yargıçlar Yüksek Yargı Konseyi tarafından denetlenmektedir. Hukuk kuralları İslam Hukuku’na ve Fransız Hukuk Sistemi’ne dayanmaktadır.

Ürdün 1953-1999 arası Kral Hüseyin hakimiyetinde ABD, Sovyetler Birliği, İsrail ve Arap Dünyası ve Ürdün’de yaşayan kalabalık Filistin nüfusu arasında denge kurmayı başarmıştır. Ürdün, 1967 yılında Batı Şeria’nın kontrolünü kaybetmesinin ardından İsrail işgalinden kaçan milyonlarca Filistinli’nin vatani haline gelmiştir. Ürdün doğal kaynaklar bakımından Arap dünyasındaki en fakir ülkelerden biridir.

Haziran 2016’da Kral Abdullah Parlamentosu feshederek Eylül ayında seçimlere gitmeyi planlayan Ürdün’de yeni bir hükümet kurmuştur. 64 yaşındaki yeni Başbakan Hani Mulki, bakanlık ve diplomatik görevlerde bulunmuş bir diplomattır.

Hükümet muhalif Müslüman Kardeşler’in Ürdün’deki genel merkezini kapatmıştır.

Ürdün, İran’ı iç işlerine karışmakla suçlayarak Büyükelçisini geri çağırmıştır.

GENEL EKONOMİK GÖRÜNÜNÜM

GSYİH(Gayri Safi Yurtiçi Hasıla): 38,5 Milyar ABD doları

Kişi Başı GSYİH: 5,325 ABD Doları

Ekonomik Büyüme Oranı: % 2,8

İşsizlik: % 14.5 (Ortalama iş gücüne oranla)

Enflasyon (TÜFE): % 18,7

Ekonomi Sektörel Dağılım: Sanayi: % 46.9, Tarım: % 2.3, Hizmetler: % 50.8

Kredi Faiz Oranı: % 9

Kalkınma Programı-Öncelikli Sektörler: İnsan kaynakları, eğitim, turizm, tarım, konut, altyapı, enerji

Ana İhracat Kalemleri: Gübre, tekstil ürünleri, potas, sebze, meyve

Ana İthalat Kalemleri: Petrol ürünleri, demir/çelik, araba/bisiklet parçaları, hububat, araç-gereç

Önemli Ticaret Ortakları: ABD, Irak, Suudi Arabistan, Hindistan

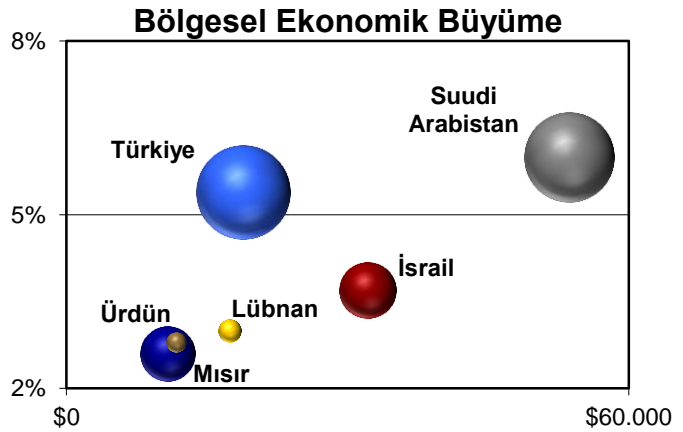
Ekonomik Durum: Önemli yerleşim bölgeleri daha çok ülkenin kuzeyinde ve orta kesimlerinde yoğunlaşmıştır. Ülkenin başlıca ticaret şehirlerinden olan Amman, turizm açısından önemli bölgelerdendir. Irbid’de ve Zarqa’da sanayi üretimi gelişmiş düzeydedir. Karak’ta ise madencilik, potaş ve fosfat işlenmektedir. Suriye sınırı yakınındaki Mafraq kenti ise imalat ve tarım merkezi olma yönünde gelişimini sürdürmektedir. Akabe şehri, sanayi ve turizm faaliyetleri nedeniyle her zaman yoğun bir liman olmakla birlikte; Akabe Sanayi Bölgesi’nin 1 Ocak 2001’de faaliyete geçişi Liman’ın yoğunluğunu ve bölgedeki emlak yatırımlarını daha da artırmıştır.

Diğer bölgelerin de kalkınması amacıyla yatırımcılar ve işadamları Amman’ın dışındaki bölgelerde iş yapmaya teşvik edilmektedir. Bu amaçla 2007 yılında Mafraq ve Irbid’de özel ekonomik bölgeler (SEZ) kurulmuştur. Ürdün’de yıllardır düşük gelirli iç piyasaya üretim yapan ve güvenilir ihrac pazarları bulmakta zorluk çeken imalatçılar, nitelikli sanayi bölgelerinin oluşturulması (QIZ-Qualifying Industrial Zones) ile (ABD’ye 2005 yılından bu yana gümrüksüz ihracat yapma imkanı sayesinde) ihrac ürünlerini de çeşitlendirmişlerdir.

Su, petrol ve doğal kaynakların yetersizliği, dış yardımlara bağımlılık, yoksulluk, işsizlik ve yüksek enflasyon Ürdün ekonomisinin başlıca yapısal sorunlarıdır. Devletin ekonomideki ağırlığının azaltılarak kamu-

özel sektör işbirliğinin güçlendirilmesi amacı ile yürütülen özel sektöre dayalı büyüme hedefine rağmen, kamu sektörü hala GSYİH’ye en fazla katkı sağlayan sektördür.

Ürdün’ün GSYİH büyüme oranı 2015’in son çeyreğinde önmceki yıllara kıyasla bir artış gösterememiştir. Ürdün Hükümeti 2016 yılı için yüzde 3.7 büyüme öngörmektedir. Mayıs 2016 itibarıyla alınan önlemler neticesinde Ürdün’de enflasyon yüzde 1.6 oranında düşüş göstermiştir.

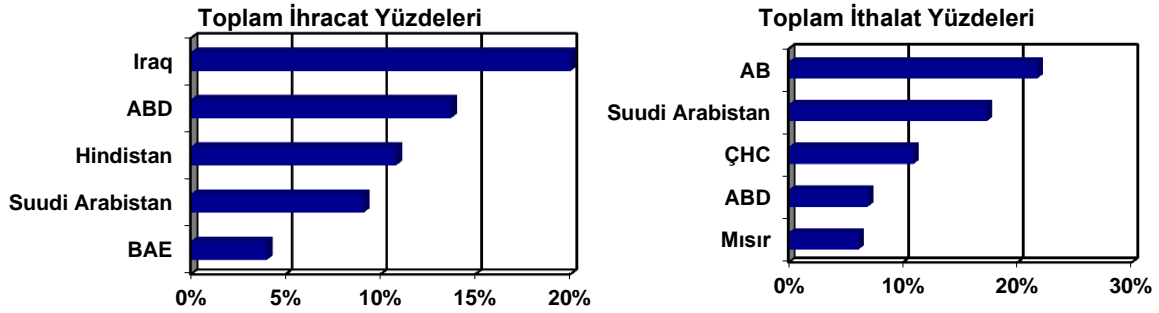

Ürdün ekonomisinde 1988–1989 yıllarında yaşanan mali krizlerin ardından, makroekonomik istikrarın yeniden sağlanması amacıyla IMF ile detaylı bir geri ödeme planı oluşturulmuştur. Bu çerçevede kamu çalışanlarının ücretlerinin dondurulması, yeni işe alımların ertelenmesi, ithalattan alınan vergilerin indirilmesi ve belirli ürün grupları için verilen teşviklerin kesilmesi gibi uygulamalar getirilmiştir. Ürdün yeniden yapılanma sürecinde, diğer bölge ülkelerine göre daha istikrarlı bir yapıya sahip olması sayesinde Batılı ülkelere aldığı maddi yardımlar ile gelir düzeyi düşük olan gruplara yardım yapılabilmiş, bütçeden sağlık ve eğitim harcamalarına ayrılan pay korunabilmiştir.

Bu süreçte uygulanan liberalleşme politikaları sayesinde Ürdün ekonomisi rekabet gücü kazanmıştır. Gümrükler, vergilendirme, şirketler kanunu ve finansal piyasalar gibi alanlarda son yıllarda özel sektörün lehine yapılan değişiklikler ve fikri mülkiyet haklarının korunmasına ilişkin çıkarılan yasalar, özellikle bilgi teknolojileri, medikal, inşaat, turizm ve madencilik sektörlerinde yabancı yatırımcıların güveninin kazanılmasında etkili olmuş, yabancı yatırımların payı artmıştır. Ucuz ve eğitilmiş işgücü, kaliteli altyapı hizmetleri, 2000 yılında Dünya Ticaret Örgütü'ne üyelik, özelleştirme politikaları ve AB ve ABD ile imzalanan Ticaret Anlaşmaları Ürdün'ün Orta Doğu'nun en istikrarlı ekonomilerinden biri haline gelmesini sağlamıştır.

Ürdün'ün mali ve dış ticaret dengesi, petrol piyasasında yaşanan dalgalanmalara bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Kamu gelirlerinin kısıtlı olması dolayısıyla dış kaynaklara bağımlılık sürmekte ve dış ticaret açığı yabancı işçilerin dövizleri ile kapatılmaya çalışılmaktadır. Sonuç olarak Ürdün ekonomisi yıllardır açık vermekte, cari hesapta ancak petrol fiyatlarının düşük olduğu yıllarda fazla verilmektedir. İç talepteki artış, ekonomik büyümenin sürdürülmesinde başlıca etkidir.

Türkiye ile Ürdün arasında imzalanan anlaşmalar	İmza tarihi
Ticaret Anlaşması	17.06.1980
Ekonomik, Sınai ve Teknik İşbirliği Anlaşması	04.12.1983
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	06.06.1985
Türkiye-Ürdün Ekonomik Sınai ve Teknik İşbirliği Anlaşması Karma Komitesi I. Dönem Toplantısı Protokolü	25.11.1986
Türk-Ürdün Ek. Sınai ve Tek. İşb. İz. I.Top. Tut.	08.10.1987
Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması	05.09.1988
Türkiye-Ürdün Eko. Sınai ve Teknik İşbirliği Anl.	24.11.1988
KEK IV. Dönem Protokolü	25.06.1992
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anl.	02.08.1993
Türkiye-Ürdün Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Ortaklık Anlaşması	01.12.2009

Türkiye'nin Ürdün ile Ticareti (Bin \$)

Yıl	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2017*	459 655	54 386	514 041	405 270
2016	710 799	102 259	813 058	608 540
2015	834 756	127 919	962 675	706 837
2015	834.756	127.919	962.674	706.837
2014	907.021	126.068	1.033.090	780.953
2013	744.193	70.573	814.767	673.620
2012	770.982	95.996	866.978	674.986
2011	506.839	66.480	573.319	440.359
2010	571.334	42.450	613.783	528.884
2009	455.352	20.354	475.707	434.998
2008	460.738	25.289	486.027	435.449
2007	389.305	11.597	400.902	377.708
2006	321.661	9.319	330.980	312.341

*Ocak-Ağustos

Ürdün, Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Raporu Sıralamasında 189 ülke arasında 118.sırada yer almaktadır. Ülkenin aşağıda bazı kalemlerin kolaylığı açısından sıralaması verilmiştir.

İş Kurmak	İnşaat İzinleri	Elektrik Elde Etmek	Mülk Kaydı	Kredi Almak	Azınlık Yatırımcının Korunması	Vergi Ödemek	Sınır Ticareti	Sözleşmenin Bağlayıcılığı	İflas İstemi
106	109	48	96	185	165	79	50	124	142

Ürdün WEF Küresel Rekabet Raporu Sıralamasında 140 ülke arasında 4.2 puan ile 64.sırada bulunmaktadır.

	Sıra/140	Puan		Sıra/140	Puan
Temel Gereksinimler	75	4.5	Verimlilik Arttırıcılar	67	4.1
Kurumlar	36	4.4	Yüksek Eğitim ve Öğretim	50	4.7
Altyapı	70	4.0	Ürün Piyasa Etkinliği	39	4.6
Makroekonomik Ortam	130	3.4	İşgücü Piyasa Etkinliği	93	4.0
Sağlık ve İlköğretim	54	6.0	Mali Piyasa Gelişimi	71	3.8
İnovasyon ve Gelişmişlik Faktörleri	40	4.0	Teknolojik Atıklık	76	3.7
İş Gelişmişliği	40	4.3	Piyasa Büyüklüğü	76	3.7
İnovasyon	40	3.7			

FAYDALI BİLGİLER

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Fikri mülkiyet haklarının korunmasına yönelik düzenlemeler bakımından Ürdün bölgenin lideridir. Patent, ticari marka ve telif haklarının korunmasına yönelik düzenlemelere rağmen patentli ürünlerin (özellikle tıbbi ürünlerin) korsanlarının satışı önemli bir sorundur. Yabancı firmaların Ürdün'de ürünlerinin patent ve marka tescilleri yapılmış ise, maliyetli ve uzun bir süreç olmasına rağmen Ürdün mahkemelerinde haklarını aramaları mümkündür.

Patentler ve ticari markalar, Ürdün Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bünyesindeki Patent ve Marka Tescil Birimi'ne tescil ettirilmektedir. Patent Kanunu, ürüne değil, sürece yönelik koruma sağlamaktadır. Hizmetler sektörüne ilişkin markaların korunması daha zayıftır. Dünya Ticaret Örgütü'ne üyelik ile birlikte Ürdün, telif haklarının korunması ile ilgili yasal düzenlemelerin DTÖ kurallarına uyumluluğunun sağlanması konusunda da önemli çalışmalar yürütmektedir.

Dağıtım Kanalları

Ürdün'e ihracat yapmak isteyen firmaların yerel bir bayi veya distribütör ile anlaşmaları tavsiye edilmektedir. Bayi ile anlaşma imzalandıktan sonra Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan anlaşma dahilinde yer alan ürünler için bir tescil numarası alınması gerekmektedir. Farklı ürün grupları için farklı bayiler belirlenmesi daha uygun olup, yabancı firmanın ülkede birden fazla distribütör tayin etmesi konusunda herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır.

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

Kişisel ilişkiler Ürdün'de iş yapmanın önemli bir parçasıdır. Ürdün piyasasında sonuç almak ve satış yapmak için üst düzey temsilciler tarafından Ürdünlü firmalara ziyaretlerde bulunulması gerekmektedir. İş görüşmeleri çok resmi olmayan bir havada geçmekte, görüşmeye başlamadan önce aile, yolculuk ve hava sıcaklıklarına ilişkin kısa konuşmalar yapılmaktadır. Görüşme esnasında ikram edilen çay veya kahve gibi içecekleri nezaketen geri çevirmemek önemlidir. Büyük şehirlerdeki Ürdünlüler'in çoğu İngilizce veya Fransızca konuşmakta olup, Batılı yaşam tarzına da aşinadır. E-posta ile haberleşme iş yazışmalarında yaygın olarak kullanılmaktadır. Büyük otellerde odalarda internet bağlantısı mevcuttur.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Türkiye ile Ürdün arasındaki vize uygulamaları, Cumhurbaşkanlığı düzeyinde gerçekleştirilen çalışma ziyareti sırasında 1 Aralık 2009 tarihi itibarıyla karşılıklı olarak sonlandırılmıştır.

İŞ KONSEYİ KÜNYESİ

Kuruluş Yılı: 1994

Türk Tarafı Başkanı: Ruhsar Pekcan

Firma ve Ünvanı: Karon Mühendislik San. Tic. Ltd. Genel Müdürü

Karşı Kanat Başkanı: Hamdi Tabaa

Firma ve Ünvanı: Al-Tawfeek Co. Yönetim Kurulu Başkanı

Muhatap Kuruluş: Ürdün İşadamları Derneği

İş Konseyi Yürütme Kurulu Üyeleri:

Ad-Soyad	Firma	Konsey Ünvanı
Ruhsar Pekcan	Karon Mühendislik	İş Konseyi Başkanı
Davut Doğan	Doğtaş Kelebek Mobilya	İş Konseyi Başkan Yardımcısı
Mehmet Habbab	Delta Rubis Petrol	İş Konseyi YK Üyesi
Hamit Yıldızgörer	Dicle Gıda	İş Konseyi YK Üyesi
İrfan Güvendi	Gübre Fabrikaları T.A.Ş.	İş Konseyi YK Üyesi
Salih Yeşilbaş	Promaksgrain Endüstri	İş Konseyi YK Üyesi
Mehmet Sadık Yıldız	Sena Grup	İş Konseyi YK Üyesi
Ahmet İlker Türk	Serena Turizm	İş Konseyi YK Üyesi

İş Konseyi Çalışan Bilgileri

Suzan Calliau, Bölge Koordinatörü

Akın Dıblan, İş Konseyleri Koordinatörü

Buğra Karahan, İş Konseyleri Koordinatör Yardımcısı

İŞ KONSEYİ HAKKINDA

Türkiye-Ürdün İş Konseyi 1994 yılında, Ürdün İşadamları Derneği ile imzalanan Anlaşma ile kurulmuştur. İş Konseyi'nin en önemli hedefi, iki ülke arasında ticari ve sınai işbirliğinin ve ortak yatırımların artırılması yönünde çalışmalar ve faaliyetler düzenlemek olmuştur.

Türkiye-Ürdün İş Konseyi olarak, iki ülke arasında, Serbest Ticaret Anlaşması imzalanması öncesinde gerek Ürdün özel sektörü gerekse devlet mercileri nezdinde çalışmalar gerçekleştirmiştir. İş Konseyi, Ürdün'ün ABD ile olan Serbest Ticaret Anlaşması nedeniyle, ABD'ye ihracat yapan başta tekstil sektöründeki Türk firmaları olmak üzere, ülkedeki yatırım imkanlarını tanıtan bir dizi etkinlik düzenlemiştir.

Ürdün'ün, Irak pazarına önemli bir giriş kapısı olması ve Ürdün'de çoğunluğu işadamlarından oluşan önemli bir Iraklı Toplum ikamet ediyor olması nedeniyle, 2003 yılı sonrası Ürdün'de Irak'ta işbirliğine yönelik toplantılar düzenlenmiş ve fuarlara iştirak edilmiştir.

Ürdün Kralı Abdullah da İş Konseyi'nin bir çok etkinliğine bizzat iştirak ederek destek vermiştir. Ürdün'de gerçekleştirilen ekonomik reformlara paralel olarak, özellikle temiz enerji yatırımları ve su ile ilgili projeleri Türk firmalarına tanıtan etkinlikler düzenlenmiş, Türk firmalarının bu sektörlerde Ürdün pazarına girmeleri için çalışmalar yapılmıştır.

İş Konseyi, bundan sonraki çalışmalarında da yeni sektörlerle odaklanmanın yanında gerçekleştirilen son toplantılar neticesinde Türkiye'nin körfez ülkeleri pazarına girişinde Ürdün'ün bir kapı olarak kullanılması ve Suriye'de devam etmekte olan iç savaş sebebiyle mal geçişini güvence altına almak amacıyla Türkiye ile Ürdün arasında Ro-Rio seferleri başlatılması için Ürdün makamları nezdinde görüşmeler yapmaktadır.

SON DÖNEM FAALİYETLER

- Türkiye-Ürdün İş Konseyi Amman Ziyareti 3-4 Şubat 2016 / Amman
- T.C Başbakanı Sayın Ahmet Davutoğlu'nun Katılımı ile Türkiye-Ürdün İş Forumu 27 Mart 2016 / Amman
- DEİK Acil Eylem Planı Dahilinde Ürdün Ziyareti 9-10 Ağustos 2016/ Amman
- Türkiye-Ürdün İş Konseyi Ortak Toplantısı, 25 Temmuz 2017, İstanbul

İLETİŞİM BİLGİLERİ

➤ Türkiye Cumhuriyeti Amman Büyükelçiliği

Büyükelçi: Murat Karagöz

Telefon: +962 6 5002 347; +962 6 5002 339; +962 6 5002 325; Türkiye'den aramalarda Türkiye içi ücret ödeyerek aramak için:0 (312) 218 60 71 (dahili 347); +962 7 7727 8293*
(* acil durumlar için mesai saatleri dışında kullanıma açık nöbetçi cep telefonu)

Faks: +962 6 461 23 53

E-posta: embassy.amman@mfa.gov.tr

Posta adresi: Abbas Mahmoud Al-Aqqad St.31 P.O.BOX 2062 Jabal Amman 11181 Amman - Jordan

Twitter Adres: <https://twitter.com/TurkEmbAmman>

Facebook Adres: [facebook/T.C.AMMAN BÜYÜKELÇİLİĞİ](https://facebook/T.C.AMMAN_BUYUKELCILIGI)

➤ Türkiye Cumhuriyeti Amman Ticaret Müşavirliği

Ticaret Müşaviri: Nil Gökçe

Telefon: +962 6 5521 428, +962 6 5521 297

Faks: + 962 6 552 16 34

E-posta: amman@ekonomi.gov.tr

Posta Adresi: Turkish Embassy Office of the Commercial Counsellor Zahran Street Emmar Towers Tower B 4th Floor 6th Circule Amman / JORDAN

➤ Jordan Investment Commission

E-Posta: info@jic.gov.jo

Web Sitesi: <http://www.sagia.gov.sa/en/Pages/default.aspx>

Merkez:

Telefon: +962 (6) 5608400/415

Fax: +962 (6) 5608416

Posta Adresi: Fifth Circle P.O.Box 893 Amman 11821 Jordan

Dabouq:

Telefon: +962 (6) 5802405

Fax: +962 (6) 5802415

Posta Adresi: P.O.Box 141277 Amman 11814 Jordan